

Патријарашка Литургија и одликовање у манастиру Светог Саве у Илајну

Беседа Његове Светости Патријарха српског г. Порфирија одржана 10. октобра 2026. године на светој Литургији у манастиру Светог Саве у Илајну

Владико и брате, духовни оче ове Епархије у Аустралији и на Новом Зеланду, часни оци, браћо и сестре, ево заједно са браћом архијерејима са разних страна дошли смо овде да се радујемо имајући на уму реч Псалмопојца: Како је лепо кад сва браћа живе заједно!

Ево, данас смо се овде сабрали кидајући све законе природе, законе простора и законе времена, јер смо служили свету Литургију. Где? Служили смо свету Литургију у једном светом српском православном манастиру. И више од тога, на питање где? не треба се трудити да се да одговор. Јер у било којем нашем српском православном манастиру сабрани су сви манастири светосавски, све светиње светосавске. Овде је Хиландар. Овде је Хиландар не само у духовном, неко би рекао апстрактном, метафоричном смислу те речи, него овде је и буквално Хиландар постављен у темеље ове светиње, јер су овде мошти светог старца који је био деценијама, као наследник Светог Саве, глава и духовник манастира Хиландара. Нису другде положене његове

мошти него овде у ову светињу. Овде је, дакле, и свети манастир Хиландар и сви они који су кроз векове у Хиландару живели, од Светог Саве преко старца светог Никанора до наших дана. Овде је и Студеница, ту је и Жича, и Дечани, Пећка Патријаршија, и Грачаница. Јер тамо где су двоје сабрани у име Божје, ту је Он и све што је Његово ту је присутно. Овде је и Његов Свети Сава, као и све светосавске светиње са Светим Савом су где год је он био, а овде свакако јесте јер је овај храм њему посвећен, као што смо и ми сви Њему посвећени.

Данас су и задушнице. Сетили смо се у молитви свих који су се пре нас Господу молили јер су у име Свете Тројице били крштени. Сетили смо се и поглавара наше Цркве, наследника Светог Саве на његовом трону: и Патријарха Димитрија, и Варнаве, и Гаврила, и Викентија, и Германа, и Павла који је походио овај континент, и Иринеја који је долазио да се моли заједно са вама. И ево Господ је учинио да се и ми лицем к лицу видимо и заједно молимо, да грлимо душе једни других, да покажемо да не постоји време, да не постоји простор који нас може раздвојити, да покажемо да смо једно, да смо један народ Божји, да смо једна Црква Христова. И то не само сада и овде, него одувек и заувек, у векове векова. И свако ко хоће да поступи супротно том корену, том светом темељу који је заливен сузама подвига, молитве и вере светитеља Саве и свих светих из наше Цркве, свако ко би хтео супротно, да уведе своју логику, он не може да нанесе штету Цркви Христовој и тој чињеници да ту где смо двоје и троје као православни Срби сабрани – да је ту и Христос. Не може да нам нанесе штету, може само себи да учини рану и да себе издваја из тог светог тела, из те свете заједнице која је богочовечанска. То није никаква партија од овог света, то није организација коју организују људи, макар и савршени били, макар и најбољи међу нама да организују било шта. То увек има свој почетак и свој крај ако му темељ, браћо драга и сестре миле, није Господ Христос.

Господ Христос мора бити наш корен, мора бити наш темељ, мора бити оквир, мора бити грађевина у коју себе уграђујемо, јер та грађевина, ево рекосмо, нема почетка и нема краја. Ни границе времена ни границе простора ту не постоје. Јер у тој грађевини која се зове Српска Православна Црква аутокефална – Црква као цвет у сазвежђу других помесних Православних Цркава – та Црква носи у себи и време и простор, уназад, сада и у будућност. И сви смо ту. Ту смо да се пред лицем Христовим преиспитујемо да ли, као што смо чули у одломку из Јеванђеља по Луки, поступамо супротно речи Господњој који вели: Не тражим вољу своју, не чиним по својој вољи, него по вољи Оца који ме је послао. Треба ли друга реч да буде правило нашег живота? Да ли ми хоћемо да чинимо оно што је воља Божја или оно што је

воља наша?

Имали смо, браћо и сестре, безброј стрела отровница упућених на свето биће нашег страдалног, крстоносног, али и васкрсавајућег и увек васкрслог народа. Безброј стрела отровница које су имале само једну мету, мету која је и данас нацртана на челу нашег народа, а то је да будемо раздвојени, да будемо једни против других. И авај! Уместо да испуњавамо реч Божју која каже: Љуби ближњег свог, поносимо се понекад оним које гласи: Мрзи ближњег свог. Не дао Бог да нам то постане правило уместо речи Христове: Љуби ближњег свог. Ма какав био, и најгори и најлошији, он је твој брат, она је твоја сестра! Да не помислиш да је исправно да мрзиш ближњег свог!

Дакле, то је стрела отровница непријатеља, а иза сваког непријатеља нашег благочестивог, светосавског, православног и хришћанског народа стоји непријатељ који је непријатељ Христов, а то је нечастиви! Ћаво је тај који је против љубави, против праштања, против јединства, против загрљаја браће и сестара. Дакле, он хоће, онда када ми хоћемо да будемо Христи, да се међусобно свађамо. Па наравно, нико не мисли да треба у Цркви да се спроводи једноумље! То није благослов Божји. Благослов Божји је да је свако икона Божја, икона Христова, да је свако непоновљив и да свако има свој посебан дар и свој посебан печат. Међутим, нико нема тај дар ни да би се преуносио поредећи себе са другима, ни да би мислио да је бољи од других, а камоли да би помислио да зато што је другачији да треба да намеће себе, свој став и своје мишљење другоме, своме брату или својој сестри. Не! Не, браћо и сестре. Драги моји, духовна децо Светог Саве, ти си различит од свих и ти си различита од свих. Ти имаш нешто што нема нико и имаш због тога да би то што имаш, стојећи пред лицем Божјим, молитвом, подвигом и покајањем, развијао то што имаш као непоновљиво, умножавао га и кроз то могао, да дарујући себе својој браћи и својим сестрама, са њима будеш једно.

Имаш, дакле, дар да би кад га умножиш могао да дарујеш себе ближњима и да би кроз њега могао да усвајаш оно што ближњи имају, а ти немаш. Дакле, стреле отровнице највише мрзе – а преведимо то: демонске силе највише мрзе – онда када се волимо, браћо и сестре. Онда када се трудимо да будемо једно, онда када се трудимо да свако од нас види свој промашај, свој грех и када је спреман да каже: Опрости брате и Опрости сестро, онда када је спреман да прашта унапред и онда када је спреман да даје и дарује не очекујући ништа заузврат. То важи, да бисмо разумели на прави начин, пре свега у породици: када си спреман, мужу, да својој жени кажеш: Опрости, погрешно сам, ту и ту нисам био у праву и то и то сам учинио погрешно,

опрости, без запете, без али, без оправдања. Али и обрнуто! Онда када су деца спремна да и поред своје немирне детиње природе, бурне и пуне изазова, на крају послушају родитеље и кажу: Нека буде како ти хоћеш мама и како ти хоћеш тата, јер то каже Господ наш: Не творим вољу своју, него вољу Оца свога. И родитељи да буду су спремни да се на коленима непрестано најпре моле за своју децу, да им буду пример у молитви, да много више упућују речи Богу за своју децу, него ли деци о Богу. Дакле, да брига о деци почне молитвом и да распињу себе на крсту љубави.

Дакле, браћо и сестре, чувајмо заједницу са Христом у свакој светињи која постоји овде. Јер чудесно, иако сте хиљадама километара од места у којима сте се родили и од места у којима су ваши корени, окупљајући се у храму Божјем ви сте у својој отаџбини. Јер кроз Цркву, где год да смо, увек је ту присутно и наше место рођења и узрастања, све је то онда једно те исто. Нема дистанце временске, нема границе географске када смо у Цркви. И то смо данас показали. Не само наши покојни, него и анђели и Небеса, Сам Господ је са нама, а то значи читава вечност. Чувајте јединство! Чувајте јединство у породици. Опростите што помињем име онога чије име треба да је далеко од нас. Ћаво је ударио на породицу свугде и на сваком месту. Ми православни знамо да је света породица, породица Божја, спојена нераскидивим везама и да само држећи се тих веза кроз молитву, кроз веру, кроз покајање и кроз милосрђе, ми чувамо јединство. То је оно, како дивно рече и ваш Владика, драги Митрополит наш Силуан, што треба да сводчимо свугде и на сваком месту. И ја тако видим да промисао Божји, љубав Његова, прст Његов је присутан у животу сваког човека. Да ли је могао замислити онај који се родио тамо негде у Србији, или у Босни, у Републици Српској, у Црној Гори, у Хрватској, а да је нашег рода, да ће једног дана доћи овде? И ево, Господ то није учинио случајно. Употребрио је спољашње механизме да би довео нас да бисмо сведочили управо ово о чему говоримо – јединство са Богом, јединство међу људима, чињеницу да је истина Јеванђеља изнад сваких истина и да Јеванђеља Христовог треба да се држимо и њиме све да меримо, свако правило са којим се сусрећемо у свом свакодневном животу и да никада не издамо Христа.

Зато се радујем данас заједно са браћом архијерејима што смо се сабрали овде у Аустралији, у Епархији аустралијско-новозеландској, и што по први пут са трона Светог Саве долазимо овде, а верујем да ће дати Бог да то неће бити и последњи пут и да служим заједно са вашим Владиком, са којим се, поменуо сам то у Мелбурну, познајем много дуже од већине владика. Можда дуже познајем само неколико данас међу нама епископа. Када је Владика

ваш имао осам година, а ја – израчунао сам – двадесет и осам, ми не само да смо се упознали, него смо провели неколико дана заједно са његовим оцем и његова два брата и тада се молили не знајући да ће, ево, прст Господњи и промисао Његов учинити да љубављу вашег Владике и вашим гостопримством и добротом будемо данас овде заједно.

Нека Господ све благослови, нека вам свима да мир, радост и слогу. Борите се једни за друге. Нема нас вишка. Свако је свакоме потребан. У загрљају, ви међу собом, пратите своје свештенике и будете им верни, додајем и послушни, а свештеницима стављам на душу да се сваки, као што је и положио заклетву приликом хиротоније, бори са својом самовољом, са својом гордошћу и да буде одан и додајем послушан свом Епископу, а ваш је Епископ у братској заједници са Сабором наше Цркве. Кроз то саборовање и братску заједницу и ви сте сви присутни и на тај начин сви чинимо једну Српску Православну Цркву која је заправо у јединству и у пуноћи Једне, Свете, Саборне Православне Цркве, која слави Једног у Тројици Бога, Оца и Сина и Светог Духа, сада и увек и у векове векова, амин.

spc.rs